

↗ +0,47%

OMX-S, 1 ÅR +25,54%

→ -0,01%

DAX, 1 ÅR +15,10%

↗ 10,19

EURO, IGÅR +0 öre

↗ 8,63

DOLLAR, IGÅR +4 öre

SvD NÄRINGSGLIV

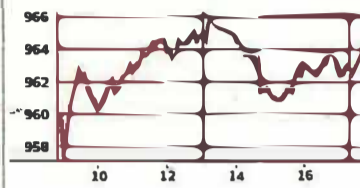
Foto: Tomas Oneborg

Länsförsäkringars app och mobila sajt uppe igen – låg nere hela tisdagsförmiddagen för vissa kunder.

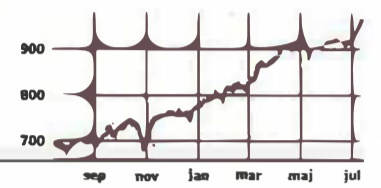
■ Näringsliv | Sid 10

Stockholm i går

Stockholm 1 år

→ Bostadspriser | SvD.se

Hyreshus säljs dyrt – fler byggen väntas

■ "All time high" – så beskriver JM:s vd Johan Skoglund företagets rapport från andra kvartalet. Och det är både bostadsrätter och hyreshus som driver på marknaden. **Näringsliv | Sid 4**

Positiva vindar i handeln inför lättnaderna

Efter månader av restriktioner är nu Sverige på väg in i steg 3 av återgången till en normal vardag. I handeln innebär det bland annat att de slipper begränsa antalet besökare i butiker. "Det känns jätteskönt", säger Matss Hedenström på Svensk handel.

■ Näringsliv | Sid 5

Mål: 55 procents minskning av EU:s utsläpp

Förbud av bensin- och dieselmotorer, och importskatt av varor från länder utanför EU. Det är två punkter i det klimatpaket som i dag ska lanseras av EU-kommissionen, bland annat med mål att göra EU klimatneutrala till år 2050.

■ Näringsliv | Sid 6

→ Oljeindustrin | SvD.se

Norska Oljeriggen Edvard Grieg i Nordsjön. Snart väntas ett paradigmskifte för den globala oljeindustrin, när efterfrågan för första gången kan vara på väg att vända nedåt. Foto: Hakon Mosvold Larsen/AP

Fem år kvar – sedan slutar vi med olja

■ Än så länge fortsätter efterfrågan på oljeprodukter att öka, men bara fram till 2026. Sedan förväntas oljan börja fasas ut på allvar, till förmån för miljövänliga alternativ. "Vi befinner oss i en brytpunkt", säger Thina Saltvedt på Nordea. **Näringsliv | Sid 8-9**

→ Oljeindustrin | SvD.se

Efterfrågan på olja väntas nå sin topp 2026.
Foto: Carina Johansen/TT

Dödsdom för oljan rycker allt närmare – ny era för industrin

Oljepriset har stigit kraftigt, men dödsdomen rycker allt närmare. Efterfrågan på olja väntas nå sin topp 2026. Konsumtionen väntas halveras till 2050.

Birgitta Forsberg
birgitta.forsberg@svd.se

Kurvan som visar oljepriset ser ut som en allvarligt sjuk patients EKG. Ifjol vår stördök priset till en nära döden-upplevelse på under 20 dollar per fat, bara för att stiga till dagens pris kring 74 dollar.

– De senaste 50 åren har det normala priset på olja varit 60 dollar och normalvariationen har varit 30 procent år från år. Många tycker att oljan är dyr nu, men den ligger inom normalvariationen för normalpriset, säger Bjarne Schieldrop, oljeanalytiker på SEB i Oslo.

Priset föll ifjol, för att samarbetet mellan Opecländerna och Ryssland inte fungerade och för att pandemin kraftigt mins-

kade antalet transporter, framför allt flyg. Hela 80 procent av oljan går till transporter, och flygbränsle står för cirka 8 procent av oljekonsumtionen.

– Att vi inte har överskott på olja och lägre pris beror på att Opec begränsar utbudet sedan i maj 2020. Om inte Opec hade gjort det, skulle vi ha haft ett pris på 40 dollar i dag. Istället har vi ett konstlat pris, säger Bjarne Schieldrop.

Men pandemin torde inte vara Opecs värsta huvudvärk. Norges största oberoende energikonsult, Rystad Energy, spådde i april att efterfrågan på olja når sin topp 2026. I november ifjol trodde konsultfirman att toppen skulle nås 2028 och i början av fjolåret räknade firman med 2030 som toppår. Firman har alltså tidigare lagt sin prognos för när toppen

skä inträffa. Dessutom har Rystad Energy minskat prognosen för mängden olja som produceras på efterfrågetoppen, till 101,6 miljoner fat per dag. Det är marginellt mer än de cirka 100 miljoner fat per dag som konsumerades 2019.

– Men man kommer inte att sluta använda olja. I vårt huvudscenario ser vi en efterfrågan på

”
Förbrukningen av olja, gas och kol kollapsade under pandemin.

Thina Saltvedt, chefsanalytiker för hållbara finanser på Nordea i Oslo.

54 miljoner fat per dag 2050, säger Sofia Guidi di Sante, oljemarknadsanalytiker på Rystad Energy.

Det innebär nästan en halvering till 2050. Det året har EU och USA som mål att vara klimatneutrala vad gäller koldioxidutsläpp, medan Kina siktar på 2060. Nästa vecka väntas EU klubba en koldioxidskatt på varor som regionen importerar. Låga utsläpp har blivit en konkurrensfördel.

– Plötsligt går världens tre politiska centra, EU, USA och Kina, åt samma håll. Det betyder trefaldig acceleration i implementering av förnybar energi och elektrifieringen av transporter. Det har gått från 'vi vill rädda världen' till att 'vi gör det för att konkurrera', säger Bjarne Schieldrop.

Aven Thina Saltvedt, som är chefsanalytiker för hållbara finanser på Nordea i Oslo, tror att efterfrågan toppar snart, mellan 2025 och 2030.

– Vi befinner oss i en brytpunkt. Priset för förnybar energi, som sol

och vind och batteriteknik, har fallit kraftigt de senaste tio åren. Nu börjar de bli konkurrenskraftiga, utan subventioner, på många ställen i världen. Det kommer att bli en exponentiell tillväxt där, säger hon.

Tidigare har förnybart varit beroende av politikernas välvilja via olika stödåtgärder, påpekar hon.

– När förnybart inte behöver subventioner längre är den politiska risken borta och förnybart har en annan position.

Pandemin har vänt upp och ned på världen på många sätt, även energimässigt.

– Förbrukningen av olja, gas och kol kollapsade i pandemin, speciellt olja och gas, medan förnybart fick en mycket starkare position. Det är en ny era för oljeindustrin. Förändringen går mycket snabbare än vi sett fram till nu, säger Thina Saltvedt.

Skiftet syns inte minst hos investerare. I maj valdes ett par nya personer in i det amerikanska oljebolaget Exxon Mobils styrelse,

→ SvD.se

Turbulens i priser på råvaror

Bubblor finns alltid, frågan är bara var. Men trots det allmänna prisrallyt syns ingen tendens till spekulation. SvD.se/BI7MRE

Förnybar energi har gått framåt under pandemin. Foto: Fredrik Sandberg/TT

Sofia Guidi di Sante, Oljemarknadsanalytiker. Foto: Jon S. Amundsen

80

procent av oljan går till transporter.

54

miljoner fat olja per dag beräknas efterfrågan ligga på år 2050.

”

Det går mycket snabbare än vad man tidigare har trott vara möjligt.

Johan Kuylenstierna, ordförande i klimatpolitiska rådet.

efter en kampanj ledd av en liten hedgefond som vill ändra bolagets kurs, från olja och gas till renare energi.

Samma vecka stödde det amerikanska oljebolaget Chevrans aktieägare att bolaget skulle dra ner utsläppen från slutanvändningen av deras bränslen.

–Den finansiella sektorn och stora delar av industrin drar åt samma håll. Det går mycket snabbare än vad man tidigare har trott vara möjligt, mycket snabbare än för några år sedan, säger Johan Kuylenstierna, ordförande i klimatpolitiska rådet och professor vid Stockholms universitet.

I veckan visade en Sifundersökning, som Greenpeace har låtit göra, att 52 procent av svenskarna vill ha ett förbud mot att de statliga AP-fonderna investerar svenskarnas pensionspengar i bolag som sysslar med kol, olja och gas.

–Det finns nästan ingen västeuropeisk kapitalförvaltare som vågar investera i oljebolag, säger råvaruexperten Torbjörn Iwarson, som nyligen slutade på Skandia.

Även på andra sätt stöter oljebolagen på patrull. Samma vecka som Chevron och Exxon Mobil åkte på bakslag förlorade oljebolaget Shell en rättstvist hemma i Nederländerna. Domstolen slog fast att Shell måste skära ned sina koldioxidutsläpp med 45 procent före 2030, jämfört med 2019, och

ha noll nettoutsläpp före 2050. Det var betydligt högre satta minskningar än bolaget hade planerat för och Shell sa att bolaget skulle överklaga.

Torbjörn Iwarson anser att bakslagen är ett problem, eftersom han tror att oljan kommer att behövas länge än – endast 3 procent av de nya bilar som såldes i världen ifjol var elbilar.

Samtidigt har frågan om oljan stor betydelse för klimatet. I maj visade en rapport från International Energy Agency, IEA, att inga nya olje- eller gasfält kan tas i bruk från och med i år om världen ska nå noll koldioxidutsläpp netto till 2050. Nya kolgruvor eller kolkraftverk får inte öppnas.

Men det går inte att bara stänga oljekranen, även om förnybart och el kommer starkt, enligt Johan Kuylenstierna.

–Det behövs en bred acceptans för omställningen. Om vi bara pressar på utan att samtidigt investera i till exempel nödvändig infrastruktur riskerar vi att skapa ökat motstånd, säger han.

Minskad oljekonsumtion räcker inte heller för att nå Parisavtalet.

–Användningen av alla fossila resurser måste minska kraftigt, kol, olja och naturgas. Inte minst konsumtionen av kol är ett mycket stort problem, säger han.

I framtiden kan det dock bli kärva tider för oljeproducerande

länder. Opecförhandlingarna strandade för några dagar sedan efter att Förenade Arabemiraten var oense med de övriga medlemsstaterna om takten på produktionsökningarna.

–Det är dags att maximera värdet av landets kolväteresurser, medan de har ett värde, kommenterade en anonym person, som informerats om Förenade Arabemiratens strategi, till Wall Street Journal.

Förenade Arabemiraten har utökat sin kapacitet under corona och vill ha en större andel av produktionskvoten. Ryssland vill producera mera och Iran vill öka exporten om USA tillåter det.

–Om inte de klarar av att enas blir det en svår situation med efterfrågan som toppar och ökad konkurrens mellan oljeproducerande nationer. Den stora utmaningen för Opec är att ha ett pris som är högt nog för att det ska löna sig att investera samtidigt som priset inte är så högt att det skyndar på omställningen mot förnybart, vars pris hela tiden sjunker, säger Thina Saltvedt.

Bjarne Schieldrop ser fallande oljepriser framför sig.

–I en framtid efter 2026 då oljekonsumtionen faller måste produktionen falla och då måste priset vara lägre än 60 dollar, eftersom 60 dollar har varit normalpriset under de senaste 50 åren då oljeproduktionen har stigit i genomsnitt 1,3 procent per år. ■

Historiskt stöd i EU överskuggas av deltavarianten

En historisk dag, jublas det i EU efter klartecken för de första av medlemsländernas nationella återhämtningsplaner efter coronapandemin. Men deltavarianten är ett orosmoln.

Fakta | De tolv första planerna

Så här mycket pengar, i miljarder euro, får de tolv länderna:

- **Italien:** 191,5 (varav 122,6 i lån)
- **Spanien:** 69,5
- **Frankrike:** 39,4
- **Grekland:** 30,5 (varav 12,7 i lån)
- **Tyskland:** 25,6
- **Portugal:** 16,6 (varav 2,7 i lån)
- **Slovakien:** 6,3
- **Belgien:** 5,9
- **Österrike:** 3,5
- **Lettland:** 1,8
- **Danmark:** 1,5
- **Luxemburg:** 0,9

Nästa grupp av godkännanden väntas den 26 juli, för Kroatien, Slovenien, Cypern, Litauen och eventuellt även Irland. För övriga länder väntas beslut tidigast i höst.

Källa: EU-kommissionen

Wiktor Nummelin/TT

Tolv EU-länder har nu fått godkänt av både EU-kommissionen och EU:s ministerråd för sina mångmiljardplaner för att få fart på ekonomierna igen.

Både stora och små summor är nu att vänta: allt från motsvarande tio miljarder svenska kronor i Luxemburg till över 1900 miljarder till Italien.

–Det här är utmärkta nyheter. Vi har kommit långt i förberedandet av de här planerna. EU-medel kan nu börja flöda för att finansiera välbehövliga reformer och investeringar. Men det här är bara början, säger kommissionens finansansvarige exekutive vice ordförande Valdis Dombrovskis på en presskonferens i Bryssel.

Upp till 13 procent av det stöd som de tolv länderna ansökt om kan nu börja betalas ut, enligt planen redan under juli månad.

Coronastödet består av upp till 7000 miljarder svenska kronor som gemensamt lånas ihop av EU-länderna och därpå även ska betalas tillbaka gemensamt fram till år 2058. Storsatsningen, där länderna är tvingade att fokusera på klimatåtgärder och digitaliseringsprojekt, ska ge nödvändigt bränsle för ekonomin.

–Det är väldigt viktigt för EU som en helhet. I dag är en historisk dag. Nu är det viktigt att målen också uppfylls, säger Andrej Sircelj, finansminister i Slovenien, som är höstens ordförande i ministerråd.

Sverige har varit ett av de mest skeptiska länderna till lånesystemet – men ger ändå tummen upp.

–Det har varit ett grundligt arbete som kommissionen har gjort med de här planerna, så vi bedömer det att de är acceptabla, säger finansminister Magdalena Andersson (S) i Bryssel.

Hon är emellertid inte sugen på att bygga ut systemet ytter-

ligare, som redan blivit framfört av exempelvis Frankrike.

–Att vi skulle ha mer av bidrag som vi skickar runt mellan varandra? Nej, säger Andersson.

EU-kommissionen siade så sent som i förra veckan om att den ekonomiska återhämtningen väntas gå snabbare än väntat och att enstaka medlemsländer redan i år kan vara uppe i samma ekonomiska nivåer som före pandemin.

Ett rejält orosmoln finns ändå. Den snabba spridningen av deltavarianten skapar nervositet runt om i EU.

–Det är en av de osäkerheter som finns i prognosen, framför allt om man skulle få en fjärde våg innan man har hunnit vaccinera tillräckligt många, säger Andersson.

Har lyftandet av restriktionerna gått för snabbt?

–Det ska du inte fråga mig om. Jag är en simpel ekonom, säger finansministern i Bryssel. ■

Fakta | EU:s coronastöd

■ **EU-länderna enades** ifjol om ett coronastöd på 750 miljarder euro i 2018 års priser för att få fart på ekonomin igen efter coronapandemin. Merparten

ligger i en fond som kallas RRF – faciliteten för återhämtning och motståndskraft – bestående av 312,5 miljarder euro i bidrag och 360 miljarder i lån.

■ **Pengarna till stödet ska tas fram** genom att EU-kommissionen tar upp lån som medlemsländerna gemensamt går i borgen för.

TT